REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 131 — Brașov, Duminecă 15 (28) Iunie — 1908.

Germanii și Impăratul lor pe gânduri.

S'au petrecut în timpul din urmă în constelația generală a politicei esterioare lucruri, cari au pus pe gânduri pe Germani și pe Impăratul lor.

Intrevederea dela Reval a schimbat dintr'odată sceneria de până acum in constelația marilor puteri europene. Până acuma se știe că în fața triplei alianțe se află o duplă alianță cu scop defensiv și pentru susținerea echilibrului și a păcii între puteri. Dela Reval încoace a intrat in horă și cel mai estins și mai puternic imperiu a „Marei Britanie“. S'a tot afirmat că Regele Eduard țintește a izola Germania, că Englezii geloși pe marele progrese ale Germaniei în desvoltarea comerciului ei și în puterea ei armată pe uscat și pe mare, țintesc ai pune o stavilă. S'au desmințit mai târziu aceste afirmări și, după întâlnirea Regelui Angliei cu nepotul sau Impăratul Wilhelm, se credea că toate s'au rezolvat în bine și spre pace.

Intrevederea dela Reval a regelui Eduard cu Impăratul Nicolae II au schimbat însă dintr'odată situațiunea, căci ori-cât de mult a asigurat Țarul in toastul sau, că apropierea ruso-engleză se referă la scopuri mărginite, ce urmăresc regularea unor cestiuni pendente, purtarea demonstrativă a regelui Eduard și accentuarea cu intenție a deosebitei importanțe ce o dă apropierei, a dat pe față, că într'adevăr la Reval s'a tratat de o radicală întorsătură în constelația puterilor.

De când s'a și unit s'a întemeiat împărăția germană prin sabie și foc, a pronunțat marele ei beliduce Moltke gravele cuvinte: „De azi încolo Germania trebue să stea un secol cu arma la picior, ca să-și apere patrimoniul său“.

De atunci tot așa a rămas, ear vorba lui Bismark, că Germania bazată pe forțele sale unite nu se teme decât de Dumnezeu, nu numai odată a corespuns în momente critice situației reale

In dispozițiunea serioasă, ce i-a cauzat'o evenimentele ultime din politica cea mare esterioară, împăratul Wilhelm a vizitat zilele acestea orașul Hamburg, unde în onoarea lui s'au aranjat niște festivități extraordinare. In sara întâiu a măreței iluminațiuni, domnea în public nu atât bucuria asupra încântătorului spectacol, cât mai mult un sentiment de duioșie în care se amesteca un dram de melancolie. In mijlocul acestei dispozițiuni mai mult serioase a răsunat deodată din mijlocul masselor cântarea eșită din mii de piepturi: „Germania, Germania, peste toate, peste toate în lume“ (Deutschland, Deutschland über Alles, über alles in der Welt). Acest vechiu cântec național, al căruia text este o poezie a lui Fallersleben scrisă în Hamburg, a devenit un cântec de răsboiu care a răsunat pe toate câmpurile de bătaie, unde s'au luptat armate germane. Cu evlavie sărbătorească a ascultat împăratul cu tot publicul cântarea până la sfârșit și cu ea s'a terminat festivitatea.

E clar că cântarea, care n'a fost prevăzută în program, a fost o demonstrație, prin care poporul adunat a vo t să arate, că simte împreună cu Impăratul greutatea vremilor ce se ridică din nou pentru Germania. Trecură câteva zile ale festivităților și sosi ziua regattei ce s'a aranjat pe Elba de jos. Impăratul german a asistat și a fost salutat de primarul de Hamburg. Impăratul răspunse, dar vorbirea lui deveni din ce în ce mai serioasă. Suveranul reaminti cântarea aceea: „Germania, Germania, peste toate...“ care, — l'a mișcat adânc și zise: Va mulțămesc pentru corul acesta. V'am înțeles!. Apoi adause: „Știu că am pe cineva la spate, am simțit ca și când un amic credincios mi-ar fi strâns mâna“.

Tot mai mult împăratul deveni serios și termină vorbirea sa memorabilă zicând, că se razimă pe armata și marina germană a căror scop este de a susținea pacea, *nu însă pacea cu orice preț, ci numai o pace cinstită.*

A vrut să zică Impăratul: mă înțelegeți și vă înțeleg, dar dacă împrejurările și evenimentele ar pretinde dela noi ca pentru susținerea păcei să ne umilim, atunci știm care este datoria armatei și a marinei germane. Cu prețul cinstei noastre nu voim pacea.

Enunciațiunile Impăratului sunt mult comentate de întreaga pressă europeană. „Gazeta de Westminster“ din Londra cercetând dispoziția sufletească actuală a Germanilor, zice: „Deși Germania este încă tineră, Germanii sunt un popor bătrân și așa de tare, încât nesiguranța asupra poziției lor abia se poate înțelege. Impăratul vorbește așa, fiindcă Germania așteaptă dela el acest limbagiu“.

In legătură cu aceasta gazeta oficioasă berlineză „Norddeutsche Algemeine Zeitung“ vorbește de posibilitatea unor grave răfuiri diplomatice. Printr'asta însă, se asigură din Berlin, acea foaie n'a voit să semnaleze un apropiat conflict între puteri, și prin espunerile ei n'a voit a amenința nici a da motiv spre neliniștire. Ajunge însă că dispoziția serioasă și neliniștea există de fapt în Germania ceeace nu deschide prospecte strălucite pentru susținerea păcei în viitor.

In dieta ungară s'a continuat eri desbaterea specială asupra proiectului despre darea de alcool. S'au desbătut și primit aproape fără nici o schimbare §§ 1—36. La § 4 deputatul Dr. *Maniu* a făcut propunerea, ca rachiul destinat numai pentru trebuințele casei să fie scutit de dare. Propunerea nu s'a primit.—La ordinea zilei a ședinței de astăzi s'a pus afară de proiectul despre zidirea locuințelor pe sama lucrătorilor și cel despre prelungirea judicaturei curiale.

Convenția cu România. Intr'un articol din »Pester Lloyd« se comentează neajunsurilor cari vor decurge pentru Ungaria din cauza întârzierei încheierei convenției cu România. Dela 1904 nu s'a făcut nimic pentru a se înlătura aceste neajunsuri, din cari profită Germania. Pe fiecare zi industria austro-ungară perde tot mai mult din terenul pe care-l câștigase în România. Pe baza convenției dela 1894 monarhia austro-ungară exporta în România mărfuri în valoare de 156 milioane; în urma convenției din 1904 exportul a scăzut la 93 milioane. In aceiași periodă, exportul Germaniei în România s'a urcat dela 43 la 96 milioane. »Pester Lloyd« spune că în urma unei politici înțelepte vamale, *idustria românească s'a desvoltat așa de bine încât a început chiar să facă o serioasă concurență în Levant industriei austro-ungare.* Orice tărăgănire mai departe a negocierilor convenției comerciale ne-ar amenința cu perderea totală a pieței române, încheie »Pester Lloyd«.—Acest ziar comentează și toastul Regelui Carol ținut la Sinaia cu prilejul vizitei ofițerilor austro-ungari, spunând că el e o dovadă îmbucurătoare că relațiunile cordiale între Austro-Ungaria și România n'au suferit nici o schimbare. Totuși nu se poate tăgădui că întârzierea începerei negocierilor, pentru încheierea convențiunei comerciale, vor aduce greutăți. Politica agrariană, care pune piedeci la încheierea convențiunei, trebue combătută.

Un discurs al împăratului Germaniei. Răspunzând la toastul ridicat de primarul Burchard al Hamburgului pe bordul vaporului »Oceana«, împăratul Wilhelm a mulțămit pentru primirea care i-au făcut locuitorii, primirea care l'a atins în mod profund. Mai ales împăratul a amintit serata de pe Alster și ovațiunile entuziaste, și în urmă a zis: »Când în mod spontaneu și cu putere mereu crescândă a răsunat aci vechiul nostru cântec, știam deja destul. Vă mulțămesc că ați înțeles că ați schimbat o strângere de mână amică cu un om, care cu tărie își urmează calea și care știe că cine este în urma lui îl înțelege și-l va ajuta. Hamburgenii și cu mine ne înțelegem.«

Proiectul de lege despre darea pe alcool și răspândirea alcoolismului.

Din discursul d-lui dep. Dr. I. Maniu.

In ședința din 23 Iunie l. c. n. d-l deputat Dr. Iuliu *Maniu* a ținut un discurs important, în care a motivat pe larg pentru ce nu poate vota proiectul prezentat despre darea pe alcool. Vorbind despre faptul, că acomodat e acest proiect să împiedece prin dispozițiile sale răspândirea alcoolismului, oratorul a spus următoarele:

»Părerea mea este — ceeace altfel și motivarea proiectului din cestiune recunoaște — că proiectul de față pentru ori ce e bun, numai pentru împiedecarea alcoo-

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Congresul profesorilor de istorie.

Impresii de Neptun.

(8) — Fine. —

Intrând în curtea cetățuii, am cercetat întâi vechea biserică, lucrată în stilul bisericelor lui Ștefan cel mare, având ornamentație frumoasă, externă. Biserica — răcoroasă simțitor — ne-a luat și cea mai mică ferbințeală, dispărută de altfel în timpul, cât ne-am uitat asupra jurului. — Ca să nu facem cumva țicnă vr'unul, eșind pe poarta principală, pe care se vede foarte bine păstrată stema Moldovei, am întrat pe o mare spărtură din zid în sala gotică, unde a petrecut momente din viața sa și Ștefan cel mare, și am luat la rând sticlele cu vin, și mestecând vinul cu apă, ne-am împărtășit cu toții, având între noi și preot, preot în înțelesul bun al cuvântului, cred că-l știe ori-cine pe propagatorul zelos al moralei, al cinstei!

Studiind mai deaproape locul împărtășeniei, a trebuit să recunoaștem splendoarea de odinioară, urmele ei să văd până azi, pe lângă toată acțiunea vremurilor și mai ales pe lângă toată barbaria stupidă a unora, cari țin să-și imortaliseze numele, pângărind în păreții răbdurii ai acestor locuri sfinte nouă. De-ar fi vii de sigur ar ști pune la locul lor pe astfel de barbari — moderni! Admirabile sunt decorurile variate ale boltelor frumoase, rosete se înșiră una după alta, și fiecare altfel lucrată, se aseamănă cu rozetele bisericii. Am cercetat și celalte încăperi, părăginite de lângă zidul cetățuii, și nu puteam reproba din destul spiritul distrugător al unor vizitatori impii, ear după ce am eșit afară și am văzut coperișul — menit să scutească de smăcinare aceste odoară istorice — nu ne-am putut înfrâna indignarea față cu aceia, cari au făcut coperișul mizerabil, încât ridicat de câți-va ani, e pornit în jos. și parte e și stricat deja.

Astfel înțeleg unii să se folosească de jertfele, ce statul le face pentru aceste amintirii scumpe?! Dintr'o muncă, lipsită de conștiențiositate, făcută numai pentru ochi, numai pentru a amăgi, nime nu se va ferici; să o știe asta și maestrul fără Dumnezeu, care a făcut acel acoperiș, acoperiar proprile-i oase!

Mai aruncând o privire asupra întinsului din jur, văzând că soarele s'a coborât mult pe bolta cerească, am luat'o pe drumul cel mai scurt spre Galata. Nu cred să se fi simțit cineva obosit; dovada cea mai bună, că locuri, încâtva prăpăstioase le coboram cu colegele împreună ca niște căprioare. Să-l fi văzut pe colegul nostru mai vârstnic, pe d-l Botez — de stat mai mic și îndesat — gata să ne întreacă pe toți și nu ezita a ține pas cu câte o colegă mai tinerică, căutând a-i face calea ușoară și plăcută. In drum ne-am potolit setea, care începea să ne sece glasul, cu câte un țap — zimbru — e poate cea mai ușoară bere din România, o spun, fiindcă la toți ni-s'a părut calea în sus spre vechea mănăstire și mai ușoară ca înainte, doară fiindcă am luat'o în grădina »la leagănul fluturilor«.

Tocmai la poarta mănăstirei — azi sub regim militar — servind chiliile călugărilor de odinioară de arest pentru soldați — am întâlnit pe oficerul comandant, care înțelegând rostul venirei noastre, imediat s'a înapoiat spre a ne conduce însuși prin unele încăperi. Am aflat biserica înconjurată de straturi de flori, sfecle ș. a. bine întreținute; se arată mai simplă ca cea din Nicula. In lăuntru n'am putut întra, fiind începute lucrări de reparare. Câteva zile mai înainte arsese la mănăstire, dară — cum ne-a asigurat d-l oficer conducător, n'a perit nimic prețios.

Cu aceasta vizitarea veghelor istorice, cari azi par a străjui cu jale orașul prefăcut, s'a terminat. Pe fețele tuturor se reoglinda mulțumirea, că pe lângă călăuzirea d-lui Iorga, am fost fericiți a gusta poezia Iașului. Ei — zice d-l Iorga, văzând buna dispoziție, vedeți că ce ni-se arăta greu de executat, am făcut jucându-ne! la ce i-am reflectat: Intr'adevăr maestre, D-ta jucându-te, faci cele mai bune și serioase lucrări!

Inapoiați în oraș, cei mai tineri, cu cari țineam totdeauna, ne-am făcut de plăcută datorință să cercetăm localul, aranjat și susținut de d-l Iorga, drept recunoștință, că cetățenii de aici l'au ales reprezentant al lor în parlament. Nu se puteau cinsti mai bine pe sine, decât cinstind pe omul care e cinstea personificată. „*Casa de cetire*“, cum a botezat'o d-l Iorga, e o casă modestă, într'un loc liniștit în Tătărași. Are un local, bine aranjat pentru cetitori, o cameră pentru cărți și reviste și alta pentru îngrijitor. Te transpui în

lismului nu. Insăşi motivarea constată *că de la ultima ridicare a dării de spirt consumul spirtului a crescut cu 30 la sută.* Va creşte consumul acesta şi de aici încolo, pentru că e lucru constatat, că şi în alte ţări a crescut, dacă de-odată cu ridicarea dării spirtului nu s'au adus şi alte dispoziţii în interesul mişcărilor antialcooliste. Starea socială şi culturală de azi silesc azi încă păturile sociale mai puţin cultivate să consume alcool. Cantitatea obicinuită o bea şi dacă este mai scump şi fiindcă costă mai mult îi rămân şi mai puţini bani pentru scopul să se nutrească mai bine; astfel fiind şi mai rău nutrit va fi mai accesibil pentru beţie, care pentru moment îi tâmpeşte simţul, nevoile şi suferinţele şi tot mai mult va fi jertfa patimei sale. Drept aceea prevăzând în starea actuală că cu toate că se va scumpi vinarsul, consumul va creşte, guvernul pe cale legislativă trebue să se îngrijească, ca statul cu toată puterea sa să împiedece lăţirea beţiei. Vestitul scriitor sociolog Engels în opul său scrie despre »starea clasei muncitoare în Anglia« în modul următor despre tentaţiunile, la cari e expus muncitorul în ce priveşte patima beţiei: »Toate tentaţiunile şi ademenirile se unesc pentru a face pe muncitor beţiv. Dela lucru merge acasă ostenit şi stors de toate puterile; acasă găseşte o casă lipsită de ori ce comoditate, umedă, murdară, nepretinoasă; simte impulsiv lipsa unei recreeri, are lipsă de ceva ce să-i facă munca vrednică pentru osteneală şi să-i facă suportabilă perspectiva fără mângăiere a zilei de mâne. Corpul său ostenit tinde cu putere irezistibilă după un stimulent extern şi această lipsă sufletească numai în crâşmă şi-o poate mulţumi. Devine o necesitate morală şi fizică între astfel de imprejurări ca muncitorul să devie beţiv«.

Deşi este ceva exagerare în această descriere, totuşi nu încape îndoială, că-i mai mult în ea realitate decât fantazie. Fiind deci mare tentaţiunea care ademeneşte pe oameni să fie alcoolişti, societatea omenească şi statul trebue să facă tot posibilul nu numai cu lăţirea culturei ci şi cu mijloace prohibitive, ca indivizii să poată rezista acestor tentaţiuni.

Intăreşte adevărul acestora imprejurarea că statele acelea, cari au ridicat darea spirtului, s'au îngrijit şi de aceea ca să se ridice oareşi cari margini consumării de spirt. Statul însuşi priveşte de datoria sa să lupte în contra alcoolismului. Aşa spre pildă e adevărat, că în Anglia s'a ridicat darea spirtului la 500 cor., dar e introdusă de stat dispoziţia, că de Sâmbătă seara până Luni dimineaţa trebue să fie închise crâşmele. Ne stă înaintea ochilor mai departe exemplul Suediei. Acolo asemenea e 177 cor., adecă mai mare decât la noi darea spirtului, dar în schimb e introdus sistemul de Gotenburg, în sensul căruia crâşme pot ţinea numai societăţi de temperanţă şi venitul vânzării spirtului se foloseşte uneori în a 8/10 parte pentru lupta antialcoolistă.

Tot în Suedia e decretat prin lege că crâşme se pot deschide numai acolo, unde majoritatea locuitorilor doresc aceasta, votând şi femeile şi copii peste 18 ani. Au şi avut rezultat dorit aceste dispoziţii pentru că până când în Stockholm în anul 1888 s'a consumat pentru fieştecare individ 24 litre de alcool, până atunci în anul 1905 s'au consumat abia 13 litre, iar în Gotenburg, de unde a pornit acest sistem, acest consum a scăzut la 12 litre. Abstrăgând dela aceasta un alt conspect statistic constată că de când mişcarea antialcoolistică este sprijinită de stat, avuţia naţională a crescut cu 70 la sută.

E adevărat că conform motivării proiectului, darea spirtului şi în Rusia au urcat'o în formă de monopol, dar în schimb s'a decretat, că nu-i permis să se vândă spirtul în vase deschise, ci în sticle închise până la cantitatea cea mai mică şi că nu-i permis a bea în crâşme ci numai acasă. Urmarea acestora este în parte că în Rusia din spirtul consumat vin de fiecare individ 2.2 litre de alcool până când la noi în Austro-Ungaria, în al doilea loc în toată Europa, 9 litre pe cap din care 5 şi jumătate litre ca alcool în forma de vin ars dur.

In România vecină încă s'a adus în acest an o lege foarte salutară în ce priveşte vinderea alcoolului în scopul de a mărgini în cât se poate consumarea lui«.

Oratorul arată apoi, că pe când în alte state se iau dispoziţii atât de salutare în combaterea alcoolismului, prin noul proiect presentat dietei ungare nu se ţine seamă de această cestiune atât de vitală pentru binele ţării.

Starea fondurilor năsăudene.

— Urmare. —

De altă parte multe comune prin cumpărarea de păşuni comunale, edificarea de case comunale, biserici, şcoale şi case parochiale sunt îngreunate cu anticipaţiuni din fondul silvanal pentru mai mulţi ani. Apoi comunele încă au trebuinţele lor locale si îngreunate fiind din zi în zi cu spese nouă de mult se roagă pentru ridicarea tangenţei lor dela păduri. Multe comune se luptă cu arunc mare comunal, 5%—90%, cu taxe şi mai mari de păşunat, cari uşor s'ar putea reduce, dacă din fondul silvanal ar merge în cassele comunale *mai multe* percente. Uşurându-se greutăţile comunale, locuitorii acelor comune mai uşor s'ar putea îngriji de susţinerea şcoalelor lor, căci d-voastră bine ştiţi, că în multe comune repartiţiile pentru susţiner a şcoalelor confesionale sunt foarte îngreunătoare. Chiar şi în comunele în cari şcoalele confesionale se împărtăşesc în ajutor de stat, trebue ca locuitorii să aducă jertfe destul de mari. De pildă comuna Feldru, care susţine o şcoală cu 4 învăţători, trebue să aducă jertfă pentru edificarea şcoalei suma de 45.000 cor. Dela comuna politică capătă un ajutor de 6000 cor., iar restul de 39.000 cor. s'a repartiat pe popor. Aşa este silită să jertfească comuna Nepos, Şianţ, Budacul român etc. Legea economică, care se va dezbate în dieta ţărei în anul acesta în prima linie va deobliga comunele la susţinerea şcoalelor economice. Apoi ştim şi aceea, că poporaţiunea e mizeră şi înglodată în datorii aşa că execuţiile sunt aproape zilnice.

La judecarea cestiunei, ce ne preocupă, trebue să avem în vedere şi împrejurările schimbate, în cari au ajuns şcoalele noastre poporale elementare. Atât şcoalele fundaţionale susţinute din fondul central, cât şi şcoalele confesionale înfiinţate de vicariul de pie memorie Mărian şi cari tot atât de scumpe trebuia să ne fie ca şi cele fundationale, în decursul vremurilor au trecut prin multe faze, aşa că azi nu se mai află, nu mai funcţionează în aceleaşi condiţiuni, în cari au funcţionat în deceniile prime. Nu voiesc să ating mai pe larg împrejurarea, că din punct de vedere al autonomiei în ce referinţă stă fondul cu şcoalele fundaţionale, d-voastră, cari v'aţi interesat de aceasta cauză, o cunoaşteţi foarte bine: aceea am perdut'o mai de tot şi stăm cu mult mai rău ca la şcoalele confesionale cari gustă ajutor de stat. Din punct de vedere al progresului încă nu putem afirma cu inimă liniştită, că scoalele fundaţionali stau la nivelul din trecut. Imprejurările schimbate, prin cari au trecut şcoalele fundaţionale din comune, înfiinţarea de şcoale nouă poporale în sediul şcoalelor fundaţionale, — au contribuit, că şcoalele fundaţionale nu au putut rămânea la nivelul, la care au fost; acelea nu mai sunt puncte de centralizare de bună voie pentru fii ţinutului nostru, precum erau oare când; sau redus aşa zicând la şcoale elementare poporale pentru obligaţii de şcoală din comunele respective. Datele statistice de pe cei 5 ani din urmă ne dovedesc aceasta; numai foarte puţini elevi din comunele vecine cercetează acelea şcoale!

Nu le putem considera nici ca scoale de model pentru şcoalele confesionale ori ca şcoale de singure pregătitoare pentru gimnaz. Datele statistice dela gimnaz ne dovedesc, că şi şcoalele confesionale din comunele noastre sunt şcoale pregătitoare pentru gimnaz; fundaţionalele sunt şcoale bune ca şi alte şcoale confesionale ale noastre, cari sunt provăzute cu învăţători buni şi diligenţi şi cu directori conştii de chemarea lor. Susţinând contrarul ni-am da noi înşine un testimoniu nefavoritor despre şcoalele noastre confesionali, la cari sunt aplicaţi mai mulţi învăţători şi chiar şi învăţătorese si cari stau la înălţimea chemărei lor. Cred a nu fi de prisos, dacă voi atinge o împrejurare practică aici. Anume preoţi învăţaţi, inteligenţi din comunele noastre precum şi economii cu stare mai bună, cari desigur cunosc şcoalele noastre fundaţionale şi, deşi în acele şcoale să prologe paralel limba română cu cea maghiară, totuşi pe copii lor nu-i duc la şcoala fundaţională din Năsăud, Prund ori Monor, ci prefer şcoalele de stat din Bistraţa ori alte locuri. Nu fac imputare! Vreau numai să constat faptul, că cursul vremei s'a schimbat şi noi trebue să ţinem seamă de el. Când constatăm aceste fapte atunci vorbe late. Comentări nu mai au loc.

Stând astfel lucrurile se naşte întrebarea, că oare şcoalele noastre confes. din comunele mai mari provăzute cu câte 3—4—5 învăţatori putea-vor suplini şcoalele fundaţionale în privinţa progresului? După cât cunoaştem împrejurările şi referinţele dela aceste şcoale, personalul didactic aplicat atât la şcoalele fundaţionale cât şi la şcoalele confesionale — putem afirma, că multe şcoale împlinesc — respective condusă conştiu — vor împlini rolul, ce l'au avut şcoalele fundaţionale şi aceasta numai dela noi atârnă respective dela conducătorii şcoalelor confesionale. Multe şcoale confesionale atât de pe valea Someşului, valea Bârgăului şi de după Târg pot fi centre de pregătire pentru gimnaziul nostru tocmai pe cum au fost şcoalele fundaţionale illo tempore, iar învăţătorii noştrii confes. harnici şi conştienţioşi se vor ţinea mândri, că satisfac acestei frumoase misiuni!

Afară de aceasta nu trebue trecut cu vederea nici Art. L. XXVII ex 1907. Aceasta lege, orice vom zice, va avea de rezultat, că învăţătorii vor trebui să muncească mai intenziv şi mai conştienţios; timpul de instrucţie va ţinea mai mult, frequentarea şcoalei va fi mai regulată şi toate acestea vor contribui, ca şi progresul să fie mai mare. Aceasta împrejurare a fost nu de mult accentuată cu mult temei în un ziar naţional al nostru.

Ce am făcut oare în trecutul apropiat, când venitele fondului central şcol. nu erau suficiente pentru de a putea susţinea toate institutele noastre de învăţământ? Cu inima înduioşată au recurs la remediul popular, la desfiinţarea de şcoale. Am trebuit să tăiem noi în carnea noastră, desfiinţând scoalele triviali din Sângeorz, Telci şi Zagra. Am aflat conzult să facem aceasta noi în autonomia noastră; am voit să ne mai lungim viaţa! Şi cine ar cuteza să afirme, că doară de acele şcoale nu ar fi fost lipsă în amintitele comune? Oare desfiinţarea a căzut bine acelor comune şi vecinilor lor? Oare desfiinţarea a aflat pe acelea comune în o situaţie pregătită? S'au împăcat însă cu situaţia creată; sau convins, că alt remediu nu era pentru a putea echilibra cât de puţin preliminarul sdruncinat al fondului şcolar central.

Reprivind în trecutul ţinutului nostru ne vom convinge, că în multe referinţe în comunele noastre se constată un fel de disproporţie un fel de scurtare. Oare nu se aude de multe ori tanguirea, că la timpul său împărţirea munţilor, a păşunilor nu a fost chiar dreaptă? De unde vine, că unele comune, cari au aceeaşi poporaţiune ca şi altele să aibă munţi cu extenziune mare şi de calitate excelentă şi cu păduri foarte bune, până când alte comune au munţi mici cu păşuni şi păduri slabe şi de calitate inferioară? Doară le cade bine comunelor, că unele din surorile lor se împărtăşesc din fondul silvanal cu o tangentă frumoasă, pe când ele cu una foarte mică? Unele au păşuni de dau şi în arândă, iar altele nu au nici pentru lipsele lor! S'ar putea afla poate o neegalitate, că unele comune au ajuns la fonduri şcolastice confes. mai frumoase, altele însă, — tot cam în aceleaşi împrejurări fiind, — au fondurile acestea foarte mici; unele comune au ajuns în posesiunea unor edificii rămase de sub graniţă, altele nu! Comunele Rodna veche, Sângeorz, Feldru şi Năsăudul fiindu-le munţii în vecinătatea băilor dela Rodna, cu aşa numitul teren montan, încă au trebuit să sufere scurtări în proporţiune cu alte comune. Tot aşa se poate aminti ca scurtată comuna Coşna. Cele mai multe comune ale noastre aduc de mult timp jertfe însemnate pentru şcoalele confesionale pe când Năsăudul, Borgoprundul şi Monorul au fost cruţate de spese foarte mari în aceasta privinţă. Monorul, Gledinul au putut edifica case parohiale din venitele comunei fără arunc. Nu fac imputări, constatez numai fapte! Acestor comune din urmă — conform împrejurărilor schimbate — li-se impune acum datorinţa de a aduce şi ele jertfele acelea pe cari le-au adus celelalte comune şi de cari până acum au fost scutite. Monorul, Gledinul să aducă pentru şcoale barem jertfele, cari le-au adus Runcul, Zagra, Poeni, Răbra-mare etc. numai pentru drumurile vicinale şi podurile de pe ele, — cari jertfe în decurs de mai mulţi ani le-au acoperit numai prin arunc comunal — si atunci şcoalele confes. le sunt asigurate! Să ne aducem aminte numai de comuna Coşna, ce sume frumoase incurg din pădurile ei în fondul de stipendii, pe când ea în schimb beneficiază foarte puţin, ba putem zice, că până acum nu a beneficiat de loc din acest fond!

Autonomia — multă puţină, câtă o avem, — a trebuit ferită de orice amestec. Constat deci faptul, că noi înşine, văzând primejdia, am recurs în 1890 la acel remediu de vindecare foarte radical, adecă la desfiinţarea şcoalelor din Sângeorz, Telci şi Zagra. Experinţele din trecutul şi prezentul fondurilor noastre, înprejurările, în cari trăim, ne învaţă, ne arată, că noi înşine să ne regulăm trebile noastre, ca nu cumva trăgânând cauzele pendente, cari stau atârnate ca sabia lui Damocle asupra capului nostru, să ni se reguleze fără concursul nostru şi neţinând cont de intenţiunile noastre. In cauze de acestea mari trebue să apelăm la judecata minţei reci; dorinţele inimei, interese mai mici, locale, particulare, personale, — deşi pot fi îndreptăţite, — dar în vederea cauzei mari cu greu, s'au doară nici decum, se pot considera. Cauzele mari trebue să le judecăm de pe un pedestal mai înalt; trebue să... ţinem cont de împrejurările date şi de cursul vremi; iar în cazul de faţă luând în considerare direcţiunea luată în patria noastră pe terenul instrucţiunei în general şi ţinta, ce se urmăreşte în toate, după cât putem prevedea să alegem răul cel mai mic!

Suntem de mult ajunşi la punctul acela, că din venitele fondului şcolast-central nu mai putem susţinea toate institutele noastre de învăţământ; izvoară nouă de venite sigure nu mai avem: nu ne rămâne alta dară decât desfiinţarea de şcoale!

---

această casă, cu un fel de prispă înaintea ei şi cu o grădiniţă cu flori la intrare — într'un fel de casă răzeşească de pe vremuri.

Ne spunea d-l Iorga: aici intră tinerii mai îndrăsneţi şi se furişează aceia, cari se tem de urgia politicianilor. Mereu terorizează pe câte unul să nu mai vină, dară — zicea dumnealui — poftească facă dânşii o astfel de casă, falnică, măreaţă; înzestreze-o cât mai bine cu de toate, să încapă pe toţi cei însetaţi de carte, eu mă plec cel dintâiu înaintea unei întreceri nobile.

Fiind acum mai puţini învăţăcei în jurul dumnealui, l'am rugat să ne dumerească, cum de n'a venit să-şi dea preţiosul concurs şi la congres?! Ne-a răspuns, că ar fi dorit mult, să fie între noi la Galaţi, dară, pe lângă preterarea Iaşului, n'a putut urma învitarea *„d-lui Costică"* (?!), care-i ordona, »să vină la congresul profesorilor de istorie; aici va ţinea conferinţa....« Fireşte la o aşa învitare n'a putut răspunde. Luând o gustare, oferită de gazda casei — d-l Iorga — ne-am arătat sentimentele de vie mulţumire pentru tot interesul, manifestat faţă de noi, pentru munca uriaşă folositoare neamului nostru şi am exprimat dorul nostru: *ca din căscioara modestă, în care ne aflăm, să răsară o viaţă nouă românească.*

Cu multă durere ne-am despărţit de învăţătorul nostru, pentruca ducându-ne fiecare la cuartir, să facem în grabă pregătirile de plecare. Mi-a fost uşor, fiindcă voind a-mi aranja socoteala la »Traian«, mi s'a spus, că totul e plătit. Nu voiam să cred, îmi venia, ca şi cum aşi avea a face cu Traian al nostru, dară colegul Cocuzu, care şi la plecare m'a însoţit cu multă bunăvoinţă, m'a liniştit, că e tot Traian evreesc, dară ce s'a făcut, s'a făcut de fraţi, buni creştini. Şi pe calea aceasta mulţumesc dumnealui, ori dumnealor, cari au fost aşa de ospitali, — precum tot aşa de ospitali au fost şi fraţii din Galaţi, pe cari asemenea-i rog şi cu această ocazie să primească tributul recunoştinţei mele.

Ar fi să-mi fac acum — după chipul dela congres — autocritica, şi aceasta nu e ceva uşor, dară deoarece n'am nădejde să-mi facă altul critică, mi-o fac totuşi eu. Intâi recunosc, că despre congresul însuşi am vorbit cam puţin, şi relativ mai puţin, ca despre alte lucruri. Motivez aceasta prin faptul, că nu m'am adresat numai colegilor de istorie, ci unui public mai mare, pentru care cred mai interesante multe din cele petrecute afară de congres. Afară de aceasta despre congresul însuşi fiecare profesor poate primi analele congresului, din cari va cunoaşte amănunţit lucrările de la congres. Am voit, ca măcar de tot fugitiv, să ating stări generale din ţara românească, locuri şi bărbaţi mai marcanţi. Mult am ţinut, să fiu raportor fidel, de aceea de sigur am atins şi coarde delicate, pentru unii bine, pentru alţii rău sunătoare. Cred însă, că n'am putut supăra pe nime, cel puţin intenţia aceasta n'am avut'o de loc.

Drept încheiere accentuez dorinţa, exprimată de mulţi colegi, ca în curând să ne revedem la un curs de vară, ţinut de profesori universitari. Ne-am putea concentra cât mai mulţi, ţinându-se cursuri din diferite obiecte. Până acum s'au anunţat la Iaşi; nu înţeleg de ce nu şi airea?*) Bine ar fi să vină cât mai mulţi colegi din ori-ce parte, unde e suflare românească. Cred, că statul român va sprijini ori când întruniri de bărbaţi, cari tind nu atâta la întărirea proprie, cât la întărirea neamului românesc.

*) Cu plăcere am cetit în »Neamul românesc«, că se vor ţinea şi la *Vălenii de munte* din partea unor distinşi profesori.

Oare pe cari să le susţinem şi de cari să abzicem şi noi singuri ne siliţi de nimenea, să ne aranjăm trebile după buna noastră chibzuială?

(Va urmă).

Situaţia în Persia.

Gravele turburări, cari au isbucnit la începutul acestei săptămâni în Teheran, capitala Persiei, au fost provocate de însuşi şahul Mohamed-Ali, care, deşi promisese la suirea sa pe tron acum doi ani, că va respecta constituţia ţării şi drepturile poporului persan, s'a folosit în timpul guvernării sale de mijloace neconstituţionale aruncându-se în braţele partidului reacţionar al curţii persane, sprijinit pe ascuns de Ruşi, cari de ab'a aşteaptă să-şi exercite influinţa lor asupra imperiului persan.

Politica şahului a produs de sine înţeles un mare resens între membrii parlamentului persan, cari au adresat Şahului un »memorand«, care însă a rămas fără răspuns din partea Şahului. In faţa acestei situaţiuni parlamentul, întrunindu-se din nou, a adresat Şahului un ultimat, învitându-l să răspundă la memorand.

Răspunsul Şahului a fost — bombardarea parlamentului şi arestarea în massă a membrilor parlamentului.

Cu data de 26 Iunie ziarele din streinătate primesc următoarele amănunte despre cele ce se petrec în Teheran:

Ministrul de finanţe, un număr de preoţi şi alte persoane, cari căutau protecţiune în legaţiunea germană, au fost respinşi sub motiv, că viaţa lor nu este direct în pericol. *Şahul a numit pe un colonel de cazaci rus guvernator militar al Teheranului.*

Toată noapte până în zorile zilei au avut loc lupte între partide. Reactionarii au rămas învingători. Perderile de ambele părţi se ridică la sute de morţi şi de răniţi. Actualmente se urmează tratative de pace.

Pierderile trupelor persane se urcă la 15 oameni. Trei ofiţeri superiori au fost ucişi iar două-zeci de soldaţi au fost răniţi. Parlamentul şi numeroase case au fost distruse de focurile artileriei.

Capii opoziţiei şi zece ziarişti au căutat refugiu la ambasada engleză. Ambasadorii englez şi rus stărue din răsputeri pentru restabilirea ordinei. Ei au declarat că vor face guvernul răspunzător de toate neplăcerile şi pagubele ce vor suferi.

Ziarele din Petersburg sunt informate că partidul naţional persan a formulat următoarele cereri: 1. Să se înfiinţeze Curtea de compturi, prevăzută în constituţiunea persană. 2. Să se fixeze bugetul general al statului, pentrucă altminteri se procedează pe dibuite, şi astfel, atât veniturile cât şi datoriile şi cheltuelile statului să fie cunoscute. 3. Să se esplice ce s'a făcut cu escedentul rămas după urma ministrului Mu-ilk. 4. Să se arate cari sunt cauzele pentru cari lipsesc sumele ce s'au adunat pentru banca naţională. Şahul a respins toate cererile acestea.

*

In camera comunelor engleze Sir E. Grey a comunicat alaltăeri, că însărcinatul de afaceri din Teheran şi ministrul rus au amintit în ziua de 23 Iunie şahului făgăduelile sale din Decemvrie sfătuindu-l să publice o proclamaţiune, că nu voeşte suprimarea constituţiunii. Şahul a dat asigurarea cererilor, a ordonat o protecţiune specială pentru liniile telegrafice şi pentru banca imperiului persan. Guvernul rus şi cel englez au însărcinat pe reprezentanţii lor din Teheran să înştiinţeze pe prinţul Zille sultan despre intrigele în contra şahului şi să spună şahului, că nici o atitudine vrăşmaşă partidului constituţional nu va găsi sprijin.

STIRILE ZILEI.

— 14 Iunie v.

Maj. Sa Monarchul nostru a plecat eri dimineaţă la Ischl, unde va sta peste vară.

Concertul de Marţi al reuniunei noastre de cântări. Atragem din nou atenţiunea asupra concertului de Marţi seară a reuniunei noastre de cântări, *dedicat memoriei lui Ciprian Porumbescu.* Intrarea la acest concert e gratuită. Membrii reuniunei pot lua în primire biletele ce le compet, mâne, Duminecă, între orele 2—3 în localităţile Casinei române. Luni şi Marţi înainte de amiazi se vor împărţi în localul redacţiunei »Gazetei Transil.« bilete gratuite tuturor Românilor din Braşov şi împrejurime, cari doresc să ia parte la acest concert comemorativ. Intrarea în sala concertului se admite numai pe lângă bilete. Suntem convinşi, că programul ales al concertului de Marţi seara, va oferi publicului românesc momente de înaltă plăcere artistică.

Un comunicat al »Ligei Culturale«. Ziarele bucureştene publică următorul comunicat: Comitetul central al Ligei Culturale se întruneşte Sâmbătă 14 Iunie c. la ora 6 p. m. spre a discuta programul de muncă prezintat de d-l N. Iorga. Noul comitet, potrivit cu numele şi chemarea Ligei Culturale, nu înţelege a face altceva decât *opera culturală.* Pressa, fiind un factor esenţial în această operă, e rugată să primească întâmplător în locul articolelor sau ştirilor ce sosesc din diferite isvoaze cu privire la cestiunea naţională informaţiile competinte ale Ligei. Comitetul e gata a servi pressei orice lămuriri, de cari ar avea nevoe cu privire la cestiunea naţională. Pentru aceasta secretariatul Ligei, va sta la dispoziţie în orice Sâmbătă dela ceasurile 6—7 seară

»La şezătoare«. La festivităţile comemorative, cari au avut loc în Sibiiu din prilejul aniversării a 25-a dela moartea regretatului Ciprian Porumbescu, s'a reprezentat, precum ştim, şi noua creaţiune a d-lui Dr. Tiberiu Brediceanu »*La şezătoare*«, scenă din popor, care a avut un succes strălucit. Dintr'o recensiune, apărută în ziarul »Drapelul« asupra acestei creaţiuni, extragem următoarele aprecieri elogioase: »Compoziţia dela început până la sfârşit e ţinută în motivele cele mai curat româneşti. Libretul scris de d nii Sandu-Aldea şi I. Borcia, e aşa de potrivit, încât te simţeşti într'o adevărată şezătoare dela sate. Şezătoarea se petrece în Selişte la Baba-Dumitra Fete, neveste, şed la tors şi ţesut. Conversaţia se învârte împrejurul dragostei învrăjbite a Ilenei. Duminecă la joc au venit domnişori dela oraş şi unul i-a dat o floare. Acesta a fost motivul vrajbei. Sorin cântă dela uşă o doină plină de mâhnire şi merge la birt. Flăcăii intră în şezătoare şi se încep glume, gâcituri, snoave, care de care mai originale şi bine nimerite Se chiamă lăutarii şi se întinde o sârbă. Intre cântece şi jocuri închină flăcăii din ploştile cu vin. La o parte se retrage baba Dumitra cu Ileana şi un grup de fete ia pe genunchi o sită, scoate din sân bobi de cucuruzi şi acompaniată de o muzică feerică într'un ritm mistic »dă din bobi« Ilenei. Melodramul acesta este punctul de culminaţie ca text şi icoană, dar mai ales ca muzică. Acordele de o armonie potrivită textului par că singure vorbesc. In fine boabele spun bine Ilenei, şi de-odată se şi aude din nou doina lui Sorin. Acesta intră în şezătoare. şi de-odată observă că e şi Ileana acolo. Se apucă la un joc de brâu şi se începe chiotul feciorilor. Moş-Marin ia pe Ileana, i-o dă lui Sorin în braţe care o sărută şi se împacă, si într'o învârtită cu cor final cade cortina. Inspiraţia, pornită din adâncă pricepere şi simţire a muzicei româneşti, face ca această compoziţie să se înalţe peste toate productele muzicale de felul acesta. Cântări voiniceşti şi de dor se întrec cu hore şi sârbe într'un sistem vioi şi plăcut încât răpese tot mai mult auditorul.

Scufundarea transatlanticului »Larache«. Din Lacorogne se anunţă că transatlanticul »Larache« atingând o stâncă s'a scufundat repede. Vasul purta 150 de persoane, 65 au fost scăpate prin bărcile pescarilor; lipsesc 85 de persoane; este temere că au dispărut. Printre cei morţi este căpitanul vasului, medicul şi primul ofiţer. După depeşile particulare, cadavrele victimelor de pe vasul Larache sunt aruncate pe ţărmurile golfului, însă este imposibil deocamdată a se face totalul victimelor.

Sinuciderea a doi bancheri. Din München se anunţă că proprietarii casei de bancă »Theodor şi Max Kloepler« s'au împuşcat în locuinţa celui dintâi, după ce băuseră mai întâi lysol. Casa de bancă trecea prin greutăţi financiare, având datorii de peste două milioane mărci. Imprejurarea aceasta şi sinuciderea acestor doi bancheri provoacă o enormă senzaţie. Fraţii Kloepfer n'au putut restitui depozite de două milioane şi n'au voit să supravieţuiască dezastrul casei lor de bancă. Pasivul firmei Kloepfer e evaluat între două si trei milioane. Se zice că s'au sustras câteva depozite depuse la bancă.

Moartea unui milionar. Cunoscutul milionar »regele tinichelei«! William Leeds, a murit alaltăeri în Paris. Pe urma lui rămâne o avere de 200 milioane franci. Leeds trăia divorţat de soţia sa şi, pentru a se vedea publicat prin ziare, el i-a dăruit cinci milioane. El a cumpărat într'una de zile, pentru fosta lui soţie un colier de perle în valoare de 1.250.000 lei. Debarcând în America, funcţionarii vamali impuseră o vamă de 500.000 lei pentru colier. Leeds refusă să achite această sumă şi lucrurile ajunseră la un proces, pe care-l pierdu şi trebui să plătească vama.

Purtarea lăncilor în regimentele de roşiori. Regele Carol a aprobat ca regimentele de roşiori, ambele rânduri, să poarte lancea. Ministerul a si comandat 4.000 de lănci din modelul cel nou admis de comitetul cavaleriei. Aceste lănci se vor distribui la finele lunei August. La manevre vor fi 48 escadroane de roşiori cu lăncile cele noi. Soldaţii acestor escadroane vor mai purta săbii, revolvere şi un telefon portativ.

Concert la »Warte«. Apreciatul cvartet de instrumente de alamă, compus din patru membri ai muzicei oraşului nostru, va concerta la dorinţa generală mâne, Duminecă, după amiazi în spaţioasa grădină dela »Warte«. Avis amatorilor!

Varietăţi.

Un ziar parizian descopere acum că Alfons Daudet e de origine evreiască.

Părinţii lui s'ar fi stabilit la Provensa prin veacul al XVIII. De altfel prin locul natal al marelui scriitor nu a fost niciodată vre-o îndoială asupra originei lui. Insuşi numele, de altfel, vorbeşte: *Daud* (rădăcina din *Daudet*) are în Provensa înţelesul de David iar *et*, care s'a pus la sfârşit, e diminutivul substantivului: *micul David.*

Părinţii lui erau Evrei germani.

*

Marele număr de *căzuţi în războaie* nu se datoreşte, în primul rând armelor, ci boalelor şi în deosebi *boalelor contagioase.*

Un jurnal publică în această privinţă, o statistică cu date în adevăr surprinzătoare. Astfel în războiul austro-prusian din 1866 n'au fost decât 16,789 morţi şi răniţi prin arme din ambele părţi, dar au fost în total 69,989 bolnavi sau morţi în spitale de diferite boale. In războiul francogerman din 1870 Germanii au avut 116,821 căzuţi, morţi sau răniţi, pe câmpul de luptă şi 100,000 bolnavi sau morţi de boale prin spitale.

Tot asemenea în răsboiul ruso-turc din 1877—1878, care s'a încheiat cu mai puţine jertfe numai dupăce a devenit şi *românesc,* au fost 56.905 Ruşi morţi şi răniţi pe câmp, dar 1,006,322 bolnavi şi morţi de boale prin spitale.

Dacă s'ar fi făcut şi statistica măcelăriei din anii trecuţi între Ruşi şi Iaponezi, s'ar fi descoperit lucruri, cari ar fi trebuit să pună pe gânduri chiar pe diplomaţia, care pentru pofte şi ambiţii, nu ale popoarelor, trimit milioanele la tăiere ca şi când ai trimite conturi pentru cutare casă de comerţ.

*

In *California,* la 65 kilometri depărtare de oraşul San Francisco, e un orăşel cu numai 6000 locuitori, cari însă cresc împreună nu mai puţin de *un milion de găini.* Ele sunt unica bogăţie a localităţii şi fiecare familie creşte un număr mai mare sau mai mic de găini: unele câte 30, altele câte o sută, altele 1000, 10,000, 15,000 şi chiar 100,000 de găini. Creşterea lor, de altfel, e cât se poate de raţională.

In 1907 s'au exportat 120 milioane de ouă din acest mic orăşel.

*

Insemnate rezultate dă profesorul *Flinders Petrie* pentru cercetările şcoalei engleze de *arheologie din Egipt*, care toată activitatea acestui an şi-a concentrat-o pentru reconstituirea vechiului oraş Memphis

S'a căutat să se stabilească locul principalelor edificii amintite de scriitorii greci şi în special de Herodot. S'a regăsit altarul marelui templu al lui Phta, a cărui lungime a fost de 600 metri, iar lăţimea de 465. S'au găsit dovezi despre o civilizaţie destul de înaintată şi mai cu seamă monumente, a căror înălţare e de prin anii 1800 înaintea erei creştine. S'a descoperit cartierul neguştorilor străini, locul ocupat de vestitul templu al lui Venus etc.

S'au făcut în sfârşit multe descoperiri cari împreună formează un tezaur dintre cele mai preţioase pentru arheologi.

M.

ULTIME ŞTIRI.

Budapesta. 27 Iunie. Pe astăzi este convocată o conferenţă a clubului deputaţilor naţionalişti, în care se va discuta asupra proiectelor dela ordinea zilei şi despre organizarea partidului.

Viena, 27 Iunie. Camera deputaţilor a terminat discuţia budgetului pentru 1908, care a ocupat 21 şedinte, fiecare de aproape 10 ore. Budgetul a fost adoptat în întregime şi fără modificare. Moţiunea propusă de socialiştii, cari cereau desfiinţarea fondurilor secrete, a fost respinsă.

Petersburg, 27 Iunie. Guvernul publică un comunicat, în care se spune că Rusia nu are motiv a se amesteca în afacerea persană. In Septemvrie anul trecut situaţia era cu mult mai gravă. Atunci au intervenit ambasadorii Angliei şi Rusiei pentru că un conflict izbucnise între şah şi parlament. Actualul conflict este între şah şi clicele revoluţionare. Şahul declară că nu va atinge constituţia. Din această cauză guvernul rus nu are nici un motiv de a interveni.

Bibliografie.

— »Ciprian Porumbescu, icoane din frământările unui suflet de artist.« De Dr. Valeriu *Branisce.* Broşură de 120 pagini. Cu portretul lui Ciprian Porumbescu, după ultima fotografie. Preţul unui exemplar 1 cor. 50 bani. Se poate comanda prin librăria »Gazetei«.

Glume.

Toto întreabă pe papa, un rentier sporstman pasionat.

— Ce va să zică un pieton?

Sportsmanul cu dispreţ:

— Pieton e un individ, care are mania de a se vârâ sub roatele automobilului.

*

Intr'un cerc de derbedei Castravete a mâncat o palmă.

— Cred că i-ai întors'o, îi zice un amic.

— Ah! nu, răspunde Castravete, mi-ar mai fi dat una — şi în felul ăsta nu s'ar mai fi isprăvit.

*

— Imi pare rău dragul mamii, că te am bătut, pentru-că văd, că n'ai luat tu mărul care s'a pierdut.

— Atunci dă-mi acuma unul mamiţo!

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Cărţi de rugăciunĭ.

Sonorul séu frumos r ĕ s u n ă tó- r e l e plânso-cânturĭ la mormêntul Domnului nostru Isus Christos de Ucenescu, ... —.24.

Carte de rugăciune de *Calistrat Cora* sunt cu: Cor. 1·40, 1·60, 1·80, 2·40, 2 60, 7 —, 8·40.

Lauda lui Dumnezeu: costă — 90, —·60, 1 80, 2·10, 2 65, 2·80, 3 10, 3 50

Cheia Raiului costă: —·75, 1 20, 1 40 2·—, 3·50.

Versurile nascerei Domnului nostru Isus Christos, . . . —.12.

Visul Născĕtórei de D-ḍeu —.12.

Epistolie a Domnului nostru Isus Christos, ce a trimis'o Dumneḍendin ceriu, ... —.24

Cărţĭ de rugăciunĭ întocmite de protopresviterul Calistrat *Coca*, cu aprobarea Consistoriului Archiepiscopesc ortodox oriental din Cernăuţĭ cuprindênd diferite rugăciunĭ: rugăciunea de séră, către d-l nostru Isus Christos, îngerul păzitor cântarea de laudă pentru sfânta Născĕtóre. Rugăciunile în ḍilele de peste sĕptĕmână. Liturgia de Duminecă. Acatistul buneivestirĭ. Canóne. Rugăciunĭ de pregătire pentru ușrtu isre. Rugăciunile din sĕptĕmâna luminată. Rugăciunile din ḍiua Nascerei Domnului. Rugăciunĭ de cuprins felurit etc.

Tóte aceste cărţĭ sunt în diferite legăturĭ de la cele mai simple până la cele mai luxóse. Tóte însĕ sunt fórte frumóse și elegante. Preţul lor e felurit.

Cărţi noi.

In institutul de arte grafice „*Minerva*“ au apărut următoarele cărţi frumoase:

N. Dunăreanu. „Răsplată“ (nuvele) Preţul cor. 1.50.

I. L. Caragiale. „Momente, Schiţe, Amintiri“. Preţul cor. 2. —.

Maria Baiulescu. „Extaz“ (poezii). Preţul cor. 1.50.

M. Sadoveanu. „Dureri înăbușite“ ediţia II. Preţul cor. 2 —.

Adina Gr. Olănescu. „Cugetări“. Preţul cor. 1 50.

Guy de Maupassant. „O viaţă“ (umilul adevăr) traducere de *Em. Gârleanu.* Preţul cor. 2·—.

Cor. Moldovan. „Cântarea cântărilor“. Preţul cor. 1.—.

Caton Theodorian: „Sângele Solovenilor“. Cor. 1·50.

Ion Bârseanul: „Dor pustiu“. C. 1·50

C. Sandu-Aldea: „Sfaturile unui plugar luminat“, cărticica I-a. 50 bani.

Al. Cazaban: „Chipuri și suflete“. Cor. 1 50.

M. Eminescu: „Poezii postume“, ediţie nouă. Cor. 1 50.

Se pot procura și prin librăria „Gazetei Transilvaniei“ în Brașov și a se adauge la fie care porto 10 bani.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à 10 fileri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf, și la Eremias Nepoţii.